

KRINGVARP FØROYA 60 ÁR

V4 var sett í gongd, so peningur kundi fáast til vega at byggja nýggj útvarpshús

spennandi tíð, bæði hvat tíðindum viðvíkti og hvat menningini í Útvarpinum viðvíkti.

Fyrireikingarnar til tær fyrst V4-sendingarnar vóru byrjaðar á heysti 1969 og tann fyrsta sendingin, sum var send úr Læraraskúlahøllini í Havn var send 29. november í 1969.

– Eg kom heim í desember sama ár og var við til eina ella tvær sendingar hetta árið og aftaná tað var eg partur av sendingunum, sigur Jógvan Arge.

V4 sendingarnar vóru undirhaldssendingar, sum lógu rundan um V4-dráttin. V4 var sett á stovn fyrri at fáa pening til vega til at byggja nýggj útvarpshús umframt at fáa pening til nýggjari tøkni, men eisini til at menna skrána og fáa størri orku at gera sendingar.

V4-sendingarnar vóru sera væl umtóktar. Tær vóru ofta sendar úr Havn, men V4-manningingin ferðaðist eisini kring landið og sendi beinleiðis av bygd leygarkvöld.

Í dag minnst vit og kenna nógvar av aktuella tættunum, sum vóru yrktir til hesar sendingar.

– Men hetta var krevjandi. Fyri tað fyrsta vóru tað somu starvsfólk í Útvarpinum, sum arbeiddu

við hesum, umframt at friyrkisfólk, sum dagliga hjálptu til, nú eisini gjørdur hesar sendignarnar, so hetta var strævið, sigur Jógvan Arge.

Stórar rembingar

Tá ið hann kom heimaftur til Føroya, sum útbúgvinn journalistur, vóru stórar rembingar í politisku skipanini.

Fyrst í sjeiti-árunum vóru samráðingar um at fara uppí Felagsmarknaðin – tað sum í dag eitur ES, umframt at føroyingar arbeiddu við fullari ferð at flyta fiskimarkið út á 200 fjórðingar.

– Fyri fyrstu ferð var ein føroyskur fjølmiðil av álvara við til samráðingar um føroysk viðurskipti. Vit vóru við, – ikki til sjálvar samráðingarnar – men vit vóru í Bruxelles fleiri ferðir, tá ið føroyskar sendinevndir vóru har og samráddust og tað sama, tá ið fiskivinnuavtalur vóru gjørdar við onnur lond, fortelur Jógvan Arge.

Hann minnst eisini til tær fyrstu samgongusamráðingarnar, sum Útvarpið var við til. Hetta var nýtt í Føroyum tá.

– Tá ið vit vóru til samráðingar uttanlands, so var Atli Dam ofta samráðingarleiddari og hann var altíð

sinnaður at siga frá, hvat var hent beint eftir samráðingarfundirnar, sigur Jógvan Arge.

Í veruleikanum var hetta ein paprtur av tí sum útvarp er best til: at vera til staðar har tingini henda og senda beinleiðis, sigur garvarði journalisturin í Kringvarpi Føroya.

Hann leggur dent á, at tað eisini snúði seg um ikki bert at hava føroysku sendinevndina sum keldu, men eisini at kunna spyrja seg fyri hjá øðrum og avstemma upplýsingarnar um samráðingarnar.

Eitt annað mál, sum fylti nógv í sjeiti-árunum var stóra útróðraaverkfallið.

– Tað vardi ikki so leingi, men tað stóð nógv á teir dagarnar. Allur flotyin savnaðist í Havn og Úrvarpið var einasti miðil, sum kundi fylgja við dagliga, sigur Jógvan Arge.

Tað var júst tá, at Morten Mols – ella gamli Smyril kom til Føroya. Hann slapp ikki at landi norðanfyri, men legði at á Tvøroyri. Útróðrarmenn royndu at blokera fyri at skipið slapp at landi.

– Spannandi hava árin verið og tað er ilt at skilja, at stovnurin nú er 60 ára gamal, sigur Jógvan Arge.

Ítrótturin skapar ein føroyskan samleika

Síðani Útvarp Føroya byrjaði sendingarnar, hevur ítrótturin fylti nógv og hevur skapt ein føroyskan samleika

Árni Gregersen

Longu heilt tíðliga fór Útvarp Føroya at siga frá kappróðri á føroysku summarstevnum.

Og tað gekk heldur ikki long tíð til Niels Juel Arge, útvarpsstjóri, byrjaði at varpa bæði frá fótóltsystum í landskappingini eins og frá øðrum dystum, sum landslið og onnur úrvalslíð spældu móti útlendingum.

At ítrótturin í Útvarpinum hevur havt eina stóra ávirkan á áhugan fyri ítrótti er nærum sjálvsagt, men hetta hevur eisini í stóran mun skapt ein føroyskan samleika, tá ið varpað hevur verið frá ítróttarhendingum, har føroyingar hava kappast móti øðrum.

– Sjálvandi hevur hetta havt týðning og útvarp var gjøgnum nógv ár besti miðilin. Tað bar til at senda beinleiðis, so lurtarin kendi, at hann var við, har føroysk ítróttarfólk kappaðust, sigur Jógvan Arge, sum í ein mansaldur segði frá føroyskum ítróttarkappingum.

Neyvarn er nakað at

ivast í, at Útvarpið í mong ár, var drívmeigin handan føroyskan kappróður.

Altjóða ítróttur

Longu seinast í fimti-árunum varpaði Niels Juel Arge, útvarpsstjóri frá fótóltsdysti millum føroyingar og hetlendingar, men fyrstu ferð Útvarpið av álvara var við til ein altjóða kapping, var í 1972, tá ið olympisku leikirnir vóru í München.

Føroyingar luttóku ikki, men hendan stóra kappingin var so mikið nær, at Útvarpið valdi at fara til Vesturtýsklands at siga frá kappingunum har.

At so tað var júst tá, at ein terroratsókn var gjørd móti ísrealskum ítróttarfólkum er ein onnur søga.

Hondbóls-HM

Í 1976 luttóku føroyingar í C-HM í hondbólti í Portugal. Útvarpið var við á ferðini og segði frá. Føroyska liðið kláraði seg væl at allir føroyingar sótu frammanfyri radiolurtinum, tá ið Jógvan Arge segði frá dystunum í

Portugal.

Næsta stóra ítróttarkappingin var, tá ið C-HM var í Føroyum í 1980.

Stór útlendsk hondbóltslíð – millum annað fraklendingar og norðmenn, sum herfyri spældu HM-finalu – luttóku tá ið kappingini. Eisini hetta eydnaðist væl og føroyingar savnaðust um hetta sum tjóð.

Seinni eru tað Oyggjaleikirnir og serliga í 1989, tá ið teir vóru hildnir í Føroyum. Tað vóru enn einaferð hendringar, sum savnaðu tjóðina.

Seinnu árin er tað fyrst og fremst fótóltslandliðið við serligum úrslitum, sum hevur savnað tjóðina – ikki minst tá ið Føroyar vunnu á Eysturríki í Landskrona á sinni.

– Ítróttur er vælnaður til útvarp og tí haldi eg, at hetta er eydnast so mikið væl og hevur fingið tak á so nógvum lurtarum, sigur Jógvan Arge, sum helst er tann, sum hevur sagt frá nógv flestum dystum og kappróðri í Føroyum.

Kappróðurin hevur alt átt sín lut í tí, sum Útvarp Føroya hevur sent